

Zavod za ribištvo Slovenije

SVETOVNI DAN PREHODNOSTI VODA ZA RIBE – 21. 4. 2018

PREHODNOST = PRIHODNOST

Danes, 21. aprila obeležujemo svetovni dan prehodnosti voda za ribe (WFMD – World Fish Migration Day). To je dan, ko različne organizacije širom sveta izkoristimo za ozaveščanje pomembnosti prehodnosti rek in možnosti proste selitve rib. Letos smo ta cilj aktivno podprli v 62 državah sveta s 519 različnimi dogodki, v Sloveniji pa se je odvijal pod okriljem Zavoda za ribištvo Slovenije na tribunah tacenskih brzic pri reki Savi.

Slogan svetovnega dneva prehodnosti voda za ribe je povezovanje rib, rek in ljudi. Na žalost pa smo prav ljudje tisti, ki s posegi v naravno okolje pogosto uničujemo ali krčimo habitate živalskih vrst. V vodnih telesih so značilni posegi izgradnje vodnih pregrad, ki preprečujejo prehajanje in prosto razporejanje vodnih organizmov, predvsem rib vzdolž reke. Z izgradnjo vodnih pregrad se tako prvotno enotno življenjsko okolje razdeli, posledica pa je izolacija populacij ribjih vrst, kar vodi v slabitev njihove vitalnosti in v najslabšem primeru v njihovo lokalno izginotje. Danes poskušamo omiliti posledice takih posegov z izgradnjo prehodov za ribe (ribjih stez) in s tem ribjim populacijam zagotoviti vsaj delno povezanost in dostopnost do za življenje pomembnih habitatov, kot so na primer drstišča.

Načrtovanje takšnih ribjih stez pa je zahtevna in interdisciplinarna naloga. Začne se z določanjem ribjih vrst in njihovih ekoloških zahtev v določenem odseku vodotoka, sledijo hidravlični izračuni in nato projektiranje steze. Na Zavodu za ribištvo Slovenije imamo na tem področju zaposlene številne strokovnjake, med njimi vodilna dr. Daša Zabrc pa je ob tej priložnosti poudarila, da ribje steze omogočijo zgolj prehodnost, ne rešujejo pa problema uničenja habitata, ki ga povzroči izgradnja hidroelektrarn (HE). Marca letos je državni zbor zavrnil razpravo o zakonski podlagi o začetku obravnavanja zakona o gradnji HE na srednji Savi. Takšen poseg bi imel negativen, na nekatere vrste tudi uničujoč vpliv. Za najbolj slikovit primer lahko izpostavimo vsem dobro poznano, vsekakor pa največjo in najbolj ikonično salmonidno vrsto ribe, ki živi v Sloveniji – sulca (*Hucho hucho*). Leta 2008 je bila populacija sulca na srednjem odseku reke Save (srednja Sava) prepoznana kot največja populacija v Sloveniji, sedem let kasneje pa je bila srednja Sava ocenjena kot eden največjih in najpomembnejših rečnih odsekov za sulca na Balkanu, ki še vsebuje vitalen genski sklad in omogoča dolgoročno preživetje populacije. Leta 2013 je država Slovenija kot območje Natura 2000 razglasila odsek »Sava – Medvode – Kresnice«, s čimer je skoraj v celoti zaščitila populacijo sulca srednje Save in njegov habitat. Izgradnja verige hidroelektrarn na odseku srednje Save med Medvodami in Litijo bi pomenila izumrtje populacije sulca, ki predstavlja ne le osrednje jedro te vrste ribe v

Sloveniji ampak tudi eno najvitalnejših populacij na celotnem naselitvenem območju sulca v Evropi.

Za doseganje trajnostnih učinkov in rešitev na področju naravovarstva pa je ozaveščanje širše javnosti eden ključnih elementov. Zato bi se vam na tem mestu radi tudi zahvalili za vašo udeležbo in poročanje o tovrstnih dogodkih, saj s tem doprinesete svoj kamenček v mozaik pestrosti vrst in s tem omogočate, da bodo naravno bogastvo, kot ga poznamo danes lahko občudovali tudi naši bodoči rodovi.

Najlepša hvala.

Lepo pozdravljeni,

Zavod za ribištvo Slovenije

Informacije:

Katja Pustovrh

Zavod za ribištvo Slovenije
Fisheries Research Institute of Slovenia
Spodnje Gameljne 61a
SI-1211 Ljubljana-Šmartno

T +386 1 77 70 214; +386 31 211 781

E katja.pustovrh@zzrs.si